

Litterære pusterom – Shared Reading for større livskvalitet

Rapport 1. prosjektår 1.september 2019 – 1. september 2020.

Prosjektet er treårig, og ledes av Trøndelag fylkesbibliotek i samarbeid med Møre og Romsdal fylkesbibliotek. Kari Hortman ved Trøndelag fylkesbibliotek er prosjektleder, og Åshild Widerøe er ansvarlig ved Møre og Romsdal fylkesbibliotek.

Kursholdere

Det første vi måtte gjøre i prosjektet, var å utdanne kursholdere, som kunne utdanne leseledere. De to kursholderne i prosjektet er prosjektleder Kari Hortman og Kirsten Muhle, som er en erfaren leseleder i Shared Reading-metoden. Kursholderne er utdannet ved The Reader Organisation i Liverpool. Utdanningen har bestått av en tre-dagers fysisk samling + en rekke nettmøter. Opplæringen og oppfølgingen fra The Reader har vært omfattende og fabelaktig god.

Åshild Widerøe ved Møre og Romsdal fylkesbibliotek har tatt leselederkurset. Hun legger til rette for leseleder-kursene i Møre og Romsdal, og jobber med rekruttering og oppfølging av kursdeltakere, med mer. To personer ved Trøndelag fylkesbibliotek har også tatt leselederkurset. Dette for å styrke kompetansen ved fylkesbibliotekene, og for etter hvert å kunne utdanne flere kursholdere. Dette er en sikkerhet vi bygger opp for at satsingen Litterære pusterom skal være godt forankret og bli fulgt opp etter prosjektperioden.

Leselederkurs

Vi har holdt 6 leselederkurs, hvert over tre dager, og sertifisert 61 leseledere i løpet av første prosjektår. Det har vært deltakere fra bibliotek, helse- og omsorgssektoren, skole, kultur, frivilligsentraler, frivillige leseombud, studenter med flere.

Leselederkursene har fungert veldig bra, og deltakerne har gitt strålende tilbakemeldinger.

Litterære pusterom

De sertifiserte Leselederne har vært entusiastiske til å komme i gang med lesestunder, og vi har fått innrapportert 116 lesestunder, for til sammen 1 084 deltakelser, i første prosjektår. Dette til tross for at det har vært full stopp for mange fra 12. mars til september. Det har vært lesing på bibliotek, frivilligsentraler, aldershjem, grendehus, voksenopplæring, skoler mm.

Oppfølging leseledere

Vi har hatt månedlige nettmøter med de sertifiserte leselederne, der vi deler litteraturtips, deler erfaringer med lesegrupper, markedsføring, praktisk gjennomføring, i tillegg til at vi leser en tekst sammen etter Shared Reading metoden. Disse møtene gir motivasjon og inspirasjon.

På grunn av nedstenging av samfunnet ble det en lang periode uten lesestunder fra de nysertifiserte leselederne. Vi har prøvd ut digitale lesestunder i denne perioden, uten at det helt har tatt av, foreløpig. De fleste, både leseledere og deltakere, foretrekker fysiske samlinger. Og vi ser at det er særlig kjærkomment i en tid med mye isolasjon og ensomhet, at det er mulig å komme ut på en trygg sosial arena, med en liten gruppe. Men det er også gode erfaringer med digitale lesestunder som vi vil ta med oss videre, og gjøre mer ut av. Vi ser at det blir mer aktuelt igjen.

Ambassadørvirksomhet og markedsføring

Jeg har som prosjektleder holdt en rekke innlegg om metoden og prosjektet; på konferanse for frivilligsentraler, på bibliotekkonferanser, for studenter ved studiet Kunst og kultur i helse og omsorg ved Nord Universitet, for fylkespolitikere i Hovedutvalg for kultur og folkehelse i Trøndelag, for avdeling for kultur og folkehelse i Trøndelag fylkeskommune, for helsesektoren og kultursektoren i flere kommuner.

Jeg har også holdt Litterære pusterom på Vrimmel festivalen, en kulturfestival som arrangeres i Namdalen hvert år, for å gi en smakebit til deltakere, for å rekruttere leseledere, og for å støtte utdannede leseledere i å komme i gang.

Åshild Widerøe har blant annet presentert prosjektet for leseombudene i Møre og Romsdal, og har reklamert for kursene flere ganger på lokal radio.

Vi har etablert en Facebook-side for prosjektet: <https://www.facebook.com/Litterære-pusterom-Shared-Reading-for-større-livskvalitet-593014411384004> Her legger vi informasjon om kommende kurs og annen relevant informasjon. Her finnes også bilder av alle leselederne med mer.

Vi har fått en profesjonell fotograf til å lage illustrasjonsbilder, og har fått laget en flyer i flere varianter som arrangørene av lesestunder kan bruke for å nå nye deltakere. Denne ligger på Facebook-siden til prosjektet.

Antologi

Vi har i løpet av første prosjektår satt i gang arbeidet med å få laget en startpakke av tekster, til bruk for leseledere. Vi har kjøpt tjenester hos Mari Vannes til dette arbeidet. Mari er en erfaren leseleder og kursholder innen Shared Reading. Mari er redaktør for antologien, og har gjort avtaler med forfattere og forlag om rettigheter til 20 tekster. Arbeidet med å skrive «brukerveiledning» til alle tekstene er godt i gang.

Nasjonal satsing og utbredelse

Vi har etablert et nært samarbeid med Leselederne, som er den norske søsterorganisasjonen til The Reader Organisation. Vi drar veksler på hverandres arbeid for å stimulere til god Shared Reading-aktivitet i hele landet.

Det var planlagt en presentasjon av prosjektet og metoden under Kapitelfestivalen i Stavanger i høst, en internasjonal festival for litteratur og ytringsfrihet, men det ble

dessverre avlyst. Vi har meldt inn prosjektet som forslag til flere nasjonale konferanser, bibliotekkonferanser og andre.

Vi har hatt med oss noen deltakere fra andre fylker på kursene, for å hjelpe flere i gang.

Høgskolen i Volda, ved professor Wenche Torrissen, har satt i gang et eget forskningsprosjekt knyttet til prosjektet vårt. Forskningsprosjektet har tre hovedmål: 1) Å undersøke betydningen av estetisk omsorg for mennesker med psykososiale utfordringer; 2) Å utforske om metoden Shared reading kan bidra til å øke livskvaliteten og fremme helse for mennesker som har eller har hatt psykiske utfordringer; 3) Å utforske Shared reading som metode. Prosjektet har blitt utsatt, da det i en periode ikke har vært lesestunder å forske på, pga. pandemien, men håper å komme i gang igjen etter jul.

Veien videre

I det videre arbeidet blir det viktig å følge opp de sertifiserte leselederne, slik at flest mulig kommer i gang med lesestunder, og slik at Litterære pusterom det kan bli en varig ordning. To av kursene vi holdt var like før nedstengingen av samfunnet, og de sertifiserte leselederne fra disse kursene har i liten grad kommet i gang. Vi utvikler stadig de digitale månedlige treffene med leselederne, slik at leselederne blir inspirert og motivert til å ha egne lesestunder. Vi tilbyr også å komme ut og hjelpe til med oppstart.

I rekrutteringen av deltakere til nye leselederkurs blir det viktig å nå ut til stadig nye deler av samfunnet. Komme ut og fortelle om metoden, vise den, slik at flere kan bruke den i sitt arbeid for økt livskvalitet, slik at flere kan få oppleve slike lesestunder.

Prosjektet skal presenteres på en inkluderingskonferanse 11. november, da med særlig fokus på digitale treff. Dette er en fin måte å nå ut til flere potensielle leseledere, potensielle arenaer det kan foregå på, og potensielle deltakere på lesestunder.

Steinkjer, 09.11.20

Kari Hortman

Prosjektleder for Litterære pusterom - Shared reading for større livskvalitet.